

NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH „SOLIDARNOŚĆ”

ul. Hoża 66/68, lok. 207, 00-682 Warszawa, tel. 22 622 33 45, e-mail: biuro@solidarnoscri.pl

L.dz. 16/2026

Stanowisko Rady Krajowej NSZZ RI „Solidarność

z dnia 11 lutego 2026 roku

**w s p r a w i e ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie niektórych ustaw
w celu wzmocnienia pozycji rolników aktywnych zawodowo**

Rada Krajowa NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” wyraża stanowczy, jednoznaczny i kategoryczny sprzeciw wobec forsowanych rozwiązań określanych jako ustawa o „aktywnym rolniku”, która pod pozorem „porządkowania systemu dopłat” oraz „uszczelnienia wsparcia” jest próbą wprowadzenia przez rządzących przepisów, które w rzeczywistości stanowią jeden z najgroźniejszych kroków w stronę administracyjnego ograniczenia praw polskich rolników oraz uderzenia w fundament rolnictwa rodzinnego. Zdaniem Rady Krajowej NSZZ RI „Solidarność” uchwalone przepisy nie są żadną reformą a jawnym zamachem na polską wieś.

Ustawa ta prowadzi do selekcji rolników i uznaniowości urzędniczej . Wprowadzenie pojęcia „aktywnego rolnika” w proponowanej formie oznacza stworzenie mechanizmu, w którym urzędnicy i instytucje będą mogli arbitralnie decydować, kto zasługuje na miano rolnika, a kto ma zostać wykluczony z dopłat, wsparcia oraz normalnego funkcjonowania gospodarstwa.

Nie ma naszej zgody na to, aby: dzielić polskich gospodarzy na „aktywnych” i „nieaktywnych”, tworzyć uznaniowe kryteria eliminujące rolników indywidualnych i ich rodzinne gospodarstwa , odbierać wsparcie tym, którzy rzeczywiście żyją z pracy na ziemi, wprowadzać kolejne narzędzia kontroli i represji zamiast pomocy.

Rolnik nie jest rubryką w tabeli! Rolnik jest gospodarzem polskiej ziemi i filarem bezpieczeństwa żywnościowego państwa!

Ta ustawa uderza w gospodarstwa rodzinne, a nie w patologie . Rząd próbuje przedstawiać ustawę jako walkę z nadużyciami. W rzeczywistości jednak najbardziej ucierpią nie spekulanci, lecz małe i średnie gospodarstwa rodzinne — wielopokoleniowe, mieszane, stanowiące fundament polskiej wsi. To właśnie one mogą zostać uznane za „niewystarczająco aktywne”, jeśli nie spełnią biurokratycznych kryteriów narzuconych z za biurka.

To jest droga do likwidacji rolnictwa rodzinnego, a nie do jego wzmocnienia!

Ta ustawa zapewnia jeszcze więcej biurokracji zamiast realnej ochrony polskiego rolnika. Polski rolnik już dziś zmagają się z dramatyczną sytuacją: spadkiem opłacalności produkcji, rosnącymi kosztami energii, nawozów i paliwa, chaosem w instytucjach rolnych, presją Zielonego Ładu i ideologicznych ograniczeń, upadkiem hodowli i produkcji krajowej.

Zamiast uproszczeń proponuje się kolejne: kontrole, formularze, definicje, uznaniowe interpretacje, groźbę odebrania dopłat.

To nie jest wsparcie !To jest mechanizm wypychania rolników z rynku!.

Ta ustawa otwiera furtkę do przejmowania ziemi przez kapitał zagraniczny.

Każde osłabienie gospodarstw rodzinnych oznacza jedno: ziemia zacznie przechodzić w ręce dużych spółek, funduszy i podmiotów spekulacyjnych. Jeśli rolnik zostanie pozbawiony dopłat i wsparcia, zostanie zmuszony do sprzedaży gospodarstwa. To jest scenariusz znany z Europy Zachodniej: koncentracja ziemi, upadek rodzinnych gospodarstw, dominacja agroholdingów, likwidacja polskiej wsi jako wspólnoty.

NSZZ RI „Solidarność” ostrzega: Polska nie może pójść tą drogą!

Ta ustawa niepotrzebnie otwiera furtkę do dyskusji o nowym podejściu do aktywnego rolnika i może stanowić pretekst do dyskusji na forum europejskim nad kolejnymi obostrzeniami dla rolników.

W kontekście trwającymi już zaawansowanymi pracami nad kształtem Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2028-2034 Polska niepotrzebnie wychodzi przed szereg z rozwiązaniami, które mogą wywołać dyskusje o konieczności reformy definicji rolnika aktywnego i pogorszyć już i tak trudną sytuację rolnictwa w kontekście planowanej likwidacji odrębnego budżetu na rolnictwo, zmniejszenia wsparcia i niekorzystnymi dla rolnictwa umowami handlowymi.

Na dzień dzisiejszy aktywny rolnik to ten który składa wniosek o płatności bezpośrednie i nie ma potrzeby wprowadzania nowych skomplikowanych przepisów. Przyjęcie i wprowadzenie przepisów w życie może to być wykorzystane przez Komisję Europejską do zaostrzenia kryteriów aktywnego rolnika w projektowanej perspektywie finansowej.

Rada Krajowa NSZZ RI „Solidarność” z całą mocą podkreśla, że zamiast bronić polskich producentów przed realnymi zagrożeniami, władza zajmuje się tworzeniem nowych restrykcji wobec własnych rolników.

Tymczasem prawdziwe problemy to: niekontrolowany napływ żywności z Ukrainy, otwieranie rynku na umowę Mercosur, brak ochrony rynku wewnętrznego, dyktat zagranicznych sieci handlowych i brak udziału polskich rolników w przetwórstwie, import produktów niespełniających norm, niszczenie polskiej hodowli i przetwórstwa.

Rolnicy nie potrzebują nowych kagańców. Rolnicy potrzebują państwa, które stoi po stronie swoich obywateli .

Mając na uwadze powyższe Rada Krajowa NSZZ RI „Solidarność” zwraca do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jako strażnika Konstytucji oraz gospodarza odpowiedzialnego za bezpieczeństwo Narodu o zawetowanie (przekazanie do ponownego rozpatrzenia) na podstawie art. 122 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wzmocnienia pozycji rolników aktywnych zawodowo, jako ustawy zagrażającej polskiemu gospodarstwu rodzinnym jako podstawie ustroju rolnego Państwa oraz bezpieczeństwu żywnościowemu społeczeństwa.

Dziś stoimy przed kolejną ustawą, która pod pozorem „porządku” może stać się narzędziem niszczenia gospodarstw rodzinnych. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej powinien stanąć po stronie polskich rolników, a nie biurokracji i eksperymentów legislacyjnych.

NSZZ RI „Solidarność” informuje, że w przypadku dalszego forsowania tej ustawy, związek podejmie zdecydowane działania protestacyjne .

Nie pozwolimy zniszczyć gospodarstw rodzinnych.

Nie zgodzimy się na wykluczanie rolników w imię biurokratycznych definicji.

Rolnik winien być gospodarzem tej ziemi — a nie petentem w urzędzie.

PRZEWODNICZĄCY
NSZZ Rolników Indywidualnych
"Solidarność"
Tomasz Obszański

Załącznik do Stanowiska Rady Krajowej
NSZZ RI „Solidarność z dnia 11 lutego 2026 roku
w sprawie ustawy z dnia 23 stycznia 2026 r. o zmianie
niektórych ustaw w celu wzmocnienia pozycji
rolników aktywnych zawodowo

UZASADNIENIE SZCZEGÓŁOWE

1. Nieprecyzyjne kryteria aktywnego rolnika.

Ustawa uzależnia dostęp do dopłat bezpośrednich od spełnienia przesłanki prowadzenia działalności rolniczej w sposób „aktywny”, w szczególności poprzez wykazanie określonych kosztów lub przychodów.

Jednocześnie przepisy ustawy nie określają w sposób jednoznaczny, jakie poziomy kosztów lub przychodów będą wystarczające do uznania rolnika za aktywnego, wprowadzając w tym zakresie delegację ustawową do wydania przepisów rozporządzenia. Może to prowadzić do niepewności prawnej, ciągłych zmian przepisów oraz braku przewidywalności rozstrzygnięć administracyjnych.

Takie rozwiązanie narusza zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP.

2. Niejasna definicja „aktywnego rolnika”

Jeżeli ustawa nie precyzuje jednoznacznie, kto spełnia kryteria aktywności, pojawia się ryzyko:

-uznaniowości decyzji urzędników

-nierównego traktowania rolników

-chaosu przy przyznawaniu dopłat

2. Przekazanie istotnych elementów regulacji do rozporządzenia

Jak wcześniej wskazano Ustawa przewiduje, że kluczowe progi decydujące o spełnieniu warunku aktywności zawodowej rolnika zostaną ustalone w drodze aktu wykonawczego. Oznacza to, że podstawowe elementy wpływające na zakres prawa do dopłat publicznych nie wynikają bezpośrednio z ustawy, lecz zostają pozostawione do uregulowania przez organ władzy wykonawczej.

Tak szeroka delegacja budzi poważne wątpliwości w świetle art. 92 Konstytucji RP.

3. Ryzyko nierównego traktowania rolników

Przyjęte mechanizmy weryfikacji aktywności poprzez dokumentowanie kosztów lub sprzedaży produktów rolnych mogą w praktyce prowadzić do nierównego traktowania gospodarstw.

W szczególności istnieje ryzyko, że gospodarstwa rodzinne, mniejsze lub prowadzące działalność mieszaną będą miały utrudnioną możliwość spełnienia formalnych wymogów, mimo faktycznego prowadzenia produkcji rolnej.

Może to naruszać konstytucyjną zasadę równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji RP).

4. Ryzyko dyskryminacji małych gospodarstw

W praktyce „aktywność” może być łatwiejsza do wykazania przez duże podmioty, a trudniejsza przez:

-rolników rodzinnych,

-gospodarstwa mieszane,

-osoby pracujące sezonowo.

To może prowadzić do ograniczenia wsparcia dla tych, którzy faktycznie utrzymują polską

wieś.

4. Niewystarczająca ochrona gospodarstw rodzinnych

Konstytucja RP stanowi, iż podstawą ustroju rolnego państwa jest gospodarstwo rodzinne. Ustawa w obecnym kształcie nie zawiera dostatecznych gwarancji, że wprowadzone kryteria „aktywności” nie doprowadzą do osłabienia pozycji gospodarstw rodzinnych na rzecz większych podmiotów.

5. Możliwość naruszenia prawa własności

Jeśli ustawa ogranicza prawo do ziemi lub dopłat tylko dla wybranej grupy, może to być postrzegane jako ingerencja w: swobodę prowadzenia działalności, prawo własności.

5. Wątpliwości związane z rejestrem rolników aktywnych

Ustawa przewiduje utworzenie rejestru rolników uznanych za aktywnych zawodowo, co w praktyce może skutkować powstaniem nowej kategorii rolników uprawnionych i wykluczonych z systemu wsparcia.

Rozwiązanie to wymaga doprecyzowania w zakresie gwarancji proceduralnych, w szczególności prawa do skutecznego odwołania oraz ochrony sytuacji prawnej rolników.

6. Zagrożenie biurokratyzacją

Nowe wymogi mogą oznaczać:

- dodatkowe kontrole,

- nowe dokumenty,

- wzrost kosztów administracyjnych

Rolnicy podnoszą, że zamiast uproszczeń pojawia się kolejny ciężar biurokratyczny.

7. Możliwe sprzeczności z prawem UE

Wspólna Polityka Rolna ma własne definicje i kryteria. Jeśli polska ustawa idzie dalej lub wprowadza inne warunki, może to prowadzić do:

- sporów z Komisją Europejską
- ryzyka utraty części środków

8. Skutki społeczne: wykluczenie części rolników

W Polsce wiele gospodarstw funkcjonuje w modelu: częściowego utrzymania z rolnictwa, pracy poza gospodarstwem.

Ustawa może wykluczyć takich rolników mimo realnej produkcji rolnej.

9. Zasada proporcjonalności ograniczeń

Ograniczenie dostępu do dopłat stanowi istotną ingerencję w sytuację ekonomiczną rolników, ustawa zawiera nieprecyzyjne definicje mogące naruszać zasadę zaufania obywateli do państwa

istnieje ryzyko nierównego traktowania gospodarstw rodzinnych wątpliwości budzi zgodność z konstytucyjną ochroną prawa własności wymaga ponownej analizy pod kątem zgodności z prawem UE.

PRZEWODNICZĄCY
NSZZ Rolników Indywidualnych
"Solidarność"
Tomasz Obszański

